

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลนาโพธิ์
อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยากความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล เทศบาลตำบลนาโพธิ์ จึงได้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อใช้เป็นหลักประกันประการหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาจะเกิดขึ้นน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ และได้รวบรวมผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ของเทศบาลตำบลนาโพธิ์ เพื่อให้ส่วนราชการและผู้สนใจในการสร้างความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถนำมาตรการในการพัฒนาระบบ กลไก หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบไปใช้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จัดทำโดย กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
เทศบาลตำบลนาโพธิ์

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กร โดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยที่มีต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การท ำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่ละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล ทั้งในส่วน of ประชาชน ข้าราชการประจ ำ และนักการเมืองท้องถิ่น
๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม
๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอ ำนาจบารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่า ยังมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุผลนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส ปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่าการทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชนขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาดดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงการพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับคำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการปลูกฝังเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาปและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

.....

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๑.๒ Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ท ว่าจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลหรือให้ข้อมูล เบาะแสให้แก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสู่เสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วน พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำ ไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้า มาได้อีก

๑.๔ Forecaction : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่เกิดอาจจะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. การทำระบบบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินการตามแผนการบริหาร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกรายงานหรือกระบวนการ จากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ในกรณีนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ หน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารทรัพยากรภาครัฐเมื่อคัดเลือกแล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้น ๑ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำตาม

ขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

ระบุความเสี่ยง นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๑ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้

อยู่ในขั้นตอนนี้ก็เป็นไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/เหตุการณ์ที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต กระบวนการขอ อนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร		เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาต ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน อาคารการใช้ดุลยพินิจในการ ตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลากำหนดที่ ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับ สินบนเพื่อความรวดเร็วในการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาตเจ้าหน้าที่ อาจรับจ้างเขียนแบบแปลนและ ตรวจสอบ ถึงแม้หน่วยงานจะมีแบบ มาตรฐานอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนก็ตาม การพิจารณาตรวจสอบและเสนอ ความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ ดำเนินการตามลำดับคำขอ

	Known Factor	Unknown Factor
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย		- การจัดเก็บรายได้ที่ต้องออกใบเสร็จรับเงิน เขียนต้นฉบับกับสำเนาอาจไม่ตรงกันทั้งชื่อผู้ชำระ วันที่ จำนวนเงิน
๓. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติอนุญาต กระบวนการออกใบอนุญาตสถานบริการแต่งผม-เสริมสวย		การพิจารณาอนุญาต กระบวนการขอใบอนุญาตสถานบริการแต่งผมเสริมสวยมีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามที่ระบุในคำขอ แต่เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการแจ้งเกิดกรณีหนังสือรับรองการเกิด ไม่ได้ระบุชื่อของบิดาและการขอแก้ไขชื่อบิดาในสูติบัตร		ประชาชนแสดงหลักฐานหนังสือรับรองการเกิด พ.ร.๒/๑ ที่ออกโดยโรงพยาบาลโดยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จทำให้นายทะเบียนบันทึกรายการที่ไม่ถูกต้องลงในสูติบัตร อาจทำให้เกิดการทุจริตได้
๕. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและบริหารจัดการภาครัฐ กระบวนการใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ		เจ้าหน้าที่อาจเต็มใจไม่นำไม่ครบตามใบสั่งจ่าย โดยการนำใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสดโดยร่วมมือกับผู้ประกอบการ
๖. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์		เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจใช้ดุลพินิจในการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ โดยไม่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายการตรวจติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด

ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๒ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต
ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร
ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว	: ความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	: ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบ ระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
สถานะสีส้ม	: ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	: ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร		✓		
๒	การเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย	✓			
๓	การออกใบอนุญาตสถานบริการแต่งผม-เสริมสวย	✓			
๔	การแจ้งเกิดกรณีหนังสือรับรองการเกิดไม่ได้ระบุชื่อของบิดาและ การขอแก้ไขชื่อบิดาในสูติบัตร		✓		
๕	การใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ	✓			
๖	การจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์	✓			

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix) คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยง
ตามตาราง ตาราง ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณกับระดับความรุนแรงของผลกระทบ
ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/ พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง) (Risk level)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	๒	๒	๔
การเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย	๒	๑	๒
การออกใบอนุญาตสถานบริการแต่งผม-เสริมสวย	๒	๑	๒
การแจ้งกรณีหนังสือรับรองการเกิด ไม่ได้ระบุชื่อของบิดาและการขอแก้ไขชื่อ บิดาในสูติบัตร	๒	๒	๔
การใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ	๒	๑	๒
การจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์	๒	๑	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assesment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุม การทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพ การ

จัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยงระดับต่ำ	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	ความเสี่ยงระดับสูง
การพิจารณาอนุญาตกระบวนการงานการขอใบอนุญาตสถานบริการแต่งผม-เสริมสวยมีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามที่ระบุในคำขอแต่เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้	ดี	✓		
การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามที่คู่มือการปฏิบัติงานกำหนด ฯลฯประชาชนแสดงหลักฐานหนังสือรับรองการเกิดท.ร.๑/๑ที่ออกโดยโรงพยาบาลโดยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จทำให้นายทะเบียนบันทึกรายการที่ไม่ถูกต้องลงในสมุดบัตรอาจทำให้เกิดการทุจริตได้	ดี		✓	
-เจ้าหน้าที่อาจมีการดูดน้ำมันไปใช้ส่วนตัว - เจ้าหน้าที่อาจเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย โดยการนำใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการ	ดี	✓		
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจใช้ดุลยพินิจในการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ โดยไม่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย - การตรวจ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด	ดี	✓		

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยง ระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๒ โดยเฉพาะช่องสูง ๔ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ใน ระดับ ๒-๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับ ดี-พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยง จะอยู่ในระดับเฝ้าระวัง และทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายการผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกัน หรือไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดโดยการแยกสถานะการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายการผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลงหรือรื้อถอนอาคาร - การใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เจ้าหน้าที่อาจรับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจเอง ถึงแม้หน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ตามการพิจารณาตรวจสอบ และเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	✓		

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
- การจัดเก็บรายได้ที่ต้องออกใบเสร็จรับเงินเขียนต้นฉบับกับสำเนาอาจไม่ตรงกันทั้งชื่อผู้ชำระ วันที่ จำนวนเงิน - การพิจารณาอนุญาต กระบวนการขอใบอนุญาตสถานบริการแต่งผม-เสริมสวยมีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามที่ระบุในคำขอแต่เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้	✓		
ประชาชนแสดงหลักฐานหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ที่ออกโดยโรงพยาบาล โดยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จทำให้นายทะเบียนบันทึกรายการที่ไม่ถูกต้องลงในสูติบัตรอาจทำให้เกิดการทุจริตได้	✓		
เจ้าหน้าที่อาจมีการดูน้ำมันไปใช้ส่วนตัวเจ้าหน้าที่อาจเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่ายโดยการนำใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยร่วมมือกับผู้ประกอบการ	✓		
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอาจใช้ดุลยพินิจในการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์โดยไม่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายการตรวจ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด	✓		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องท ากิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทีที่ ตามมาตรการนโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลงค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

สีแดง	เกินกว่าการยอมรับ
สีเหลือง	เกิดขึ้นแล้วยอมรับได้
สีเขียว	ยังไม่เกิดขึ้นเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗ , ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔ , ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑ , ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของเทศบาลตำบลนาโพธิ์

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้อง กับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต กระบวนการขออนุญาต ก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือ ถอนอาคาร	๔	๑. กำหนดแนวปฏิบัติการ ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ๒. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลา ในการดำเนินการพิจารณา ตรวจสอบให้ชัดเจนและเป็น มาตรฐานเดียวกัน ๓. กำหนดแนวทางและมาตรการ ในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม ความโปร่งใสถูกต้อง ตรวจสอบได้ ๔. กำหนดแนวทางในการนำเรื่อง เสนอผู้บังคับบัญชา ในการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความ โปร่งใสของการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการ เก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูล ฝอยแนวทาง/กิจกรรมบริหาร จัดการความเสี่ยง	๒	๑. ลงทะเบียนคุมการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมเก็บ และขนมูลฝอย ออกคำสั่งแต่งตั้ง แบ่งพื้นที่รับผิดชอบ เบิกใบเสร็จเพื่อใช้ในการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียม ฯ

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๓. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้อง กับ การ ข อ อ นุ ม ตี อ นุ ญ า ต กระบวนการออกใบอนุญาต สถานบริการแต่งผม-เสริมสวย	๒	๑. จัดทำ Flow Chart ขั้นตอนการขอใบอนุญาตสถาน บริการแต่งผม-เสริมสวยและ กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ๒. กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเอกสารหลักฐานประกอบการ พิจารณาที่ชัดเจน ๓. แจ้งอัตราค่าธรรมเนียมให้ ผู้ประกอบการทราบทุกครั้ง ๔. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ ผู้บังคับบัญชารับทราบ
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความ โปร่งใสของการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการ แจ้งเกิดกรณีหนังสือรับรองการเกิด ไม่ได้ระบุชื่อของบิดาและการขอ แก้ไขชื่อบิดาในสูติบัตร	๔	๑. ตรวจสอบเอกสารที่นำมาเป็น หลักฐานเช่น หนังสือรับรองการ เกิด บัตรประจำตัวประชาชนของ บิดา มารดา ๒. มีการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA)ความสัมพันธ์การเป็นบิดา และบุตรได้ผลมากกว่าร้อยละ ๙๙.๙๙ ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถลงชื่อบิดาในการแจ้งเกิด บุตรหรือแก้ไขชื่อบิดาในสูติบัตรได้ ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ๓. กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๕. ความเสี่ยงการทุจริตในความ โปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และ บริหาร จัดการ ภา ค ร ัฐ กระบวนการใช้น้ำมันรถยนต์ ราชการ	๒	๑. วางแนวทางการตรวจสอบการ ใช้รถยนต์ และการเติมน้ำมันอย่าง รัดกุม ๒. กำหนดบตลงโทษของผู้กระทำ การทุจริตให้ชัดเจน และแจ้งให้ เจ้าหน้าที่ทราบถึงบทลงโทษ ดังกล่าว

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๖. ความเสี่ยงการทุจริตในความ โปร่งใสของการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ กระบวนการ จัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์	๒	๑. นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการ ตรวจสอบติดตามเรื่องร้องเรียนร้อง ทุกข์ของประชาชนผู้ร้องเรียน ๒. จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ๓. พัฒนาระบบการตรวจสอบการ ดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมให้มี ความเข้มข้นและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ๔. กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลา ที่กำหนด